

вих систем та правових систем; інтеграція переваг і позитивних розробок різних правових систем [4]. Тому процес конвергенції є дуже складним та багатограним явищем, яке має власну історію, свої особливості, переваги, недоліки, актуальні проблеми та перспективи розвитку, а необхідність його дослідження завжди залишатиметься на часі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волошенюк О.В. Процеси конвергенції в сучасних правових системах. Форум права. 2009. №3. С. 123-128
2. Третьякова О.Д. Юридическая конвергенция: автореф. дис. на соискание уч. степени д-ра юр. наук : 12.00.01. Владимир, 2012. 44 с.
3. Малишева Н.Ф. Обсяг та межі поняття «конвергенція правових систем» та його застосування до сучасних екологоправових відносин між Україною та ЄС. Актуальні проблеми конвергенції екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу: матеріали Всеукр. наук.-практ. круглого столу. Дніпро, 2016 р. С. 60-63.
4. Онуфрієнко О.О. Процеси конвергенції та дивергенції правових систем сучасності: досвід постановки проблеми. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. 2012. №3. С. 57-66

О. В. Левицька

кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії, історії та філософії права

ОКРЕМІ ПРАВА МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА НАЛЕЖНІ УМОВИ ПРАЦІ В УМОВАХ COVID-19

Українське законодавство чітко визначає, що забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці покладається на власника або уповноважений ним орган. Зокрема, відповідно до ст. 43 Конституції України «Кожен має право на належні, безпечні та здорові умови праці...», а також ч.2 статті 2 Кодексу законів про працю України «Працівники мають... право на здорові та безпечні умови праці...», «на всіх підприємствах, в установах, організаціях створюються безпечні і нешкідливі умови праці. Забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці покладається на власника або уповноважений ним орган» (ст. 153) [3].

Проте, як не захищай лікаря, він все одно знаходиться в добровільній групі ризику. Сьогодні не можна з точністю виміряти ступінь ризику для медперсоналу, який постійно знаходиться у вірусному середовищі. Існують лише деякі показники Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), за якими можна зробити певні висновки. Наприклад, під час спалаху SARS в 2002-2003 рр. 21% всіх підтверджених випадків в світі припав на медперсонал [1].

Нещодавно видання «The New York Times», з використанням дослідження бази даних Департаменту праці O*NET, оприлюднило фізичні аспекти різних професій, і створило карту з позначками, які професії і наскільки небезпечні на тлі поширення пандемії. Найбільший ризик захворіти мають люди, робота яких пов'язана з фізичним контактом з багатьма людьми. Медичні працівники, лікарі та фельдшери через контакт з хворими очолюють рейтинг найнебезпечніших професій під час пандемії. Вони стикаються із захворюваннями та інфекціями щодня і зазвичай працюють у безпосередній близькості один від одного та пацієнтів. Няньки та доглядальниці, які працюють із людьми похилого віку – найвразливішою категорією, – також мають високий ризик зараження. До рейтингу небезпечних професій на тлі пандемії входять і рятувальники. Також фельдшери вживають додаткових запобіжних заходів, реагуючи на можливий випадок корона вірусу [1].

Відповідно до ст. 39 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», медичні та інші працівники, зайняті у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, підлягають обов'язковому державному страхуванню на випадок захворювання на інфекційну хворобу в порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України. Проте до цього часу зазначений порядок не затверджений. Це значно погіршує рівень захисту медичних та інших працівників в умовах підвищеного ризику захворювання на інфекційні хвороби. Особливо загострилася ця

проблема зараз, коли працівники, зайняті наданням медичної допомоги населенню, проведенням лабораторних і наукових досліджень з проблем коронавірусу COVID-19 під час виконання ними професійних обов'язків, наражаються на ризики захворювання [4].

Особливе занепокоєння викликає стан забезпечення медпрацівників засобами індивідуального захисту (ЗІЗ), що передбачено ст. 37 Закону, ст. 163 Кодексу законів про працю України та ст. 8 Закону України «Про охорону праці». Відповідно до чинного законодавства, перелік засобів індивідуального захисту працівників має бути затверджений у колективному договорі закладу охорони здоров'я на підставі галузевих норм. Проте галузеві норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту робітникам і службовцям установ охорони здоров'я скасовано розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2017 р. №1022-р, що ускладнює питання забезпечення медичних працівників належними і дієвими ЗІЗ [3; 2].

Наказом МОЗ від 24.01.2020 р. №185 «Про заходи щодо недопущення занесення і поширення на території України випадків захворювань, спричинених новим коронавірусом, виявленим у м. Ухань (провінція Хубей, Китай)» для керівників територіальних органів та закладів охорони здоров'я затверджено рекомендації щодо дій при виявленні особи, яка відповідає визначенню випадку нового коронавірусу, в яких також відсутні зазначені норми [5].

Отже, в умовах COVID-19 дуже важливим є питання безпечних та належних умов праці медичних працівників, адже саме вони на «передовій» і повинні бути в максимально можливій безпеці та мати належний захист у боротьбі з коронавірусом, оскільки медики знаходяться в безпосередній близькості до інфікованих та піддаються не просто зараженню, а й отриманню вірусу у великих дозах. У боротьбі з Covid-19 медперсонал у всьому світі платить дуже високу ціну. Тисячі медпрацівників заразилися вірусом, кількість померлих лікарів неухильно зростає. Забезпечення медперсоналу належного як правового захисту, який гарантуватиметься як законодавством, так і страховою медициною; а також забезпечення належного медичного захисту, зокрема засобами належного індивідуального захисту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. COVID-19 – професійне захворювання: вимога лікарів. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/medichne-pravo-farmaceutika/covid19>
2. Закон України «Про охорону праці». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
3. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
4. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>
5. Наказ МОЗ від 24.01.2020 р. №185 «Про заходи щодо недопущення занесення і поширення на території України випадків захворювань, спричинених новим коронавірусом, виявленим у м. Ухань (провінція Хубей, Китай). URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates>

О. В. Парута,
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри ТІФП
ППО, НУ «Львівська політехніка»

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ВИХІДНА ІДЕЯ ПРАВОВОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Проблема толерантності сьогодні – одна з центральних проблем особистісного, міжособистісного, національного та глобального порядку. Особливості правового виховання та соціалізації українців на засадах гуманності й толерантності частково розглянуто у працях відомих в Україні науковців: І. Галицького, О. Губар, І. Жаровської, С. Сливки, О. Тарасишиної, Л. Тарасюк, А. Фурмана, О. Шаюк та інших. Концепт, який зародився ще в часи Просвітництва сьогодні активно розвивається, зазнає змін та набуває статусу міждисциплінарного. Не поодинокими є дослідження толерантності в межах загальнотеоретичної юриспруденції, щоправда з наголосом на її практичне значення у функціонуванні сучасного глобалізованого світу.